

ons kenmerk
Z/219070

**BESCHIKKING VAN
GEDEPUTEERDE STATEN VAN NOORD-BRABANT**

op de op 30 januari 2024 ontvangen aanvraag van Laurentius om een omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit, op grond van artikel 5.1, tweede lid, onder g, van de Omgevingswet. De activiteiten gaan over de renovatie van de woningen gelegen aan De Roskam 1-17 (oneven) en De Roskam 2-48 (even), 4851 TD te Ulvenhout, in de gemeente Breda.

Met vriendelijke groet,
Gedeputeerde Staten van Provincie Noord-Brabant
Namens dezen,

Dit document is digitaal ondertekend en bevat daardoor geen handtekening.

Besluit

Onderwerp

Op 30 januari 2024 hebben wij van Laurentius een aanvraag ontvangen voor een omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit, op grond van artikel 5.1, tweede lid, onder g, van de Omgevingswet. De omgevingsvergunning is aangevraagd voor het overtreden van verboden ten aanzien van beschermde soorten, door het uitvoeren van renovatiewerkzaamheden. Deze activiteiten vinden plaats aan De Roskam 1-17 (oneven) en De Roskam 2-48 (even), 4851 TD te Ulvenhout, in de gemeente Breda.

Besluit

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant besluiten, gezien de overwegingen die zijn opgenomen in deze vergunning,

- I. aan Laurentius, Loevesteinstraat 20, 4834 ED te Breda, de gevraagde vergunning te verlenen, op grond van artikel 5.1, tweede lid, onder g, van de Omgevingswet, van de bepalingen als bedoeld in:
  - artikel 11.37, eerste lid, onder b, van het Besluit activiteiten leefomgeving, voor het opzettelijk vernielen of opzettelijk beschadigen van nesten van de:
    - **huismus** (*Passer domesticus*);
  - artikel 11.46, eerste lid, onder b, van het Besluit activiteiten leefomgeving, voor het opzettelijk verstoren van de:
    - **gewone dwergvleermuis** (*Pipistrellus pipistrellus*);
    - **laatvlieger** (*Eptesicus serotinus*);
  - artikel 11.46, eerste lid, onder d, van het Besluit activiteiten leefomgeving, voor het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de:
    - **gewone dwergvleermuis** (*Pipistrellus pipistrellus*);
    - **laatvlieger** (*Eptesicus serotinus*);voor de periode vanaf publicatie van dit besluit tot en met 31 januari 2026;
- II. dat de beschrijving van de activiteiten in de aanvraag, voor zover deze gaat over de soorten als bedoeld onder I, onderdeel uitmaakt van deze vergunning;
- III. de gevraagde vergunning af te wijzen, op grond van artikel 5.1, tweede lid, onder g, van de Omgevingswet, van de bepalingen als bedoeld in:
  - artikel 11.37, eerste lid, onder b, van het Besluit activiteiten leefomgeving, voor het opzettelijk vernielen of opzettelijk beschadigen van nesten van de:
    - **gierzwaluw** (*Apus apus*),omdat er voor deze soort geen verbodsbepaling wordt overtreden;
- IV. aan de vergunning voorschriften te verbinden die zijn opgenomen onder onderdeel 'Voorschriften';
- V. dat de volgende delen van de aanvraag onderdeel uitmaken van dit besluit:
  - Rapportage nader onderzoek ecologie (Cluster ALG011900/ALG012000), Econsultancy, 4 oktober 2022 (hierna: nader onderzoek)
  - Rapportage nader onderzoek ecologie De Roskam, Econsultancy, 17 januari 2024 (hierna: nader onderzoek)
  - Activiteitenplan De Roskam, Ulvenhout. Econsultancy, 25 januari 2024 (hierna: activiteitenplan)
  - Bepaling spouwtemperaturen, Woonblokken Ulvenhout Voltra spouwmuur Laatvlieger.

- Aanvullende gegevens van 19 april, 3 juli en 5 juli 2024.
- Bijlage 1: overzichtstekening van de planlocatie
- Bijlage 2: Schetstekening van de verblijfplaats voor de laatvlieger
- Bijlage 3: meldingsformulier start werkzaamheden (zie voorschrift 1)

Disclaimer

Dit besluit, voor wat betreft de positieve afwijzing (zie onderdeel III van dit dictum), bevat een beoordeling op grond van het huidige initiatief, het huidige recht (de huidige wet- en regelgeving en jurisprudentie) en het huidige beleid. Indien het initiatief in vorm of omvang verandert, kan dat tot gevolg hebben dat aan dit besluit geen rechten meer kunnen worden ontleend.

Wanneer u de werkzaamheden op een andere wijze dan in de aanvraag en de aanvullende informatie uitvoert, dient u opnieuw te toetsen of er sprake is van een vergunningsplicht.

Indien de uitvoering niet conform het besluit wordt verricht, kan handhavend worden opgetreden.

Rechtsmiddelen

Bezwaar

Is dit besluit aan u gericht en bent u het er niet mee eens, dan kunt u een bezwaarschrift indienen. Is het besluit niet rechtstreeks aan u gericht en bent u het er niet mee eens, dan kunt u alleen een bezwaarschrift indienen als het besluit directe gevolgen voor u heeft. Verstuur uw bezwaarschrift binnen 6 weken na de verzenddatum van het besluit.

U kunt uw bezwaarschrift op 2 manieren indienen:

- **Digitaal.** Op www.brabant.nl/bezwaar vindt u de link 'Bezwaar indienen'. U heeft hiervoor een digitale handtekening (DigiD of eHerkenning) nodig.
- **Per post.** Stuur uw bezwaarschrift naar:
Het college van Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant
Secretariaat van de hoor- en adviescommissie
Postbus 90151
5200 MC 's-Hertogenbosch

In het bezwaarschrift zet u:

- uw naam en adres;
- de datum, het kenmerk en een omschrijving van het besluit waarmee u het niet eens bent;
- de reden waarom u het niet eens bent met ons besluit;
- de datum van uw bezwaarschrift en uw handtekening;
- maakt u namens iemand anders bezwaar? Stuur dan een machtiging mee.

Voeg ook een kopie toe van het besluit waarmee u het niet eens bent. Op deze manier kunnen wij uw bezwaarschrift beter in behandeling nemen.

Kunt u ons ook uw telefoonnummer en e-mailadres geven? Zo kunnen wij samen met u de beste aanpak van de behandeling van uw bezwaar bespreken.

U kunt het secretariaat van de hoor- en adviescommissie bereiken via telefoonnummer (073) 680 83 04, faxnummer (073) 680 76 80 en e-mailadres bezwaar@brabant.nl.

Aan het indienen van een bezwaar zijn geen kosten verbonden.

Voorlopige voorziening

Als u een bezwaarschrift indient, dan heeft dit geen schorsende werking. Dat betekent dat het besluit geldt zolang uw bezwaarschrift in behandeling is. Het kan zijn dat u dit niet wilt. Bijvoorbeeld omdat het besluit onherstelbare gevolgen voor u heeft. U kunt gelijktijdig met of na het indienen van een bezwaarschrift een verzoek om een voorlopige voorziening vragen bij de Rechtbank Oost-Brabant, sector Bestuursrecht, Postbus 90125, 5200 MA 's-Hertogenbosch.

Er zijn kosten verbonden aan het vragen om een voorlopige voorziening (griffierecht).

U kunt ook digitaal verzoeken om een voorlopige voorziening. Zie daarvoor:

rechtspraak.nl/bestuursrecht.

INHOUDSOPGAVE

INHOUD

BESLUIT	2
INHOUD	5
PROCEDURELE OVERWEGINGEN	6
INHOUDELIJKE OVERWEGINGEN	7
1. WETTELIJK KADER - OMGEVINGSWET	7
1.1 <i>BESCHERMINGSREGIMES</i>	7
1.2 <i>OMGEVINGSVERORDENING NOORD-BRABANT</i>	7
2. TOETSING EFFECTEN RUIMTELIJKE INGREEP	8
2.1 <i>AANGEVRAAGDE ACTIVITEITEN</i>	8
2.2 <i>ONDERZOEK SOORTEN</i>	8
2.3 <i>MOGELIJKE EFFECTEN OP BESCHERMDE SOORTEN</i>	8
2.4 <i>ALTERNATIEVENAFWEGING</i>	9
2.5 <i>BELANG VAN DE AANVRAAG</i>	10
2.6 <i>MAATREGELEN</i>	11
2.7 <i>VOORSCHRIFTEN</i>	14
2.8 <i>GEDEELTELIJK AFWIJZEN VAN DE AANVRAAG VOOR BESCHERMDE SOORTEN</i>	19
3. CONCLUSIE	19
BIJLAGE 1. OVERZICHTSTEKENING VAN DE PLANLOCATIE	21
BIJLAGE 2. SCHETSTEKENING VAN DE VERBLIJFPLAATS VOOR DE LAATVLIAGER	22
BIJLAGE 3. MELDINGSFORMULIER START HANDELINGEN BESCHERMDE SOORTEN	23

Procedurele overwegingen

Aanvraag

Op 31 januari 2024 hebben wij van Laurentius een aanvraag voor een omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit, op grond van de Omgevingswet (artikel 5.1, tweede lid, onder g) ontvangen. De aanvraag is op 19 april, 3 juli en 5 juli 2024 aangevuld.

Op 12 juni 2024 hebben wij een voornemen tot weigeren van de aanvraag gestuurd. Op 3 en 5 juli 2024 hebben wij hier een reactie op ontvangen.

Een uitgebreide projectomschrijving is opgenomen in de aanvraag en het activiteitenplan. De aanvraag is geregistreerd onder nummer Z/219070.

Gedragscode

Er wordt geen gebruik gemaakt van een gedragscode.

Bevoegd gezag

Omdat de activiteit wordt verricht in de provincie Noord-Brabant zijn Gedeputeerde Staten (verder: GS) volgens artikel 5.10, eerste lid, onder e, van de Omgevingswet bevoegd om op de aanvraag te beslissen. Als het aan de orde is betrekken wij tevens de gevolgen van de activiteit voor de soorten buiten onze provinciegrens bij ons besluit.

Reguliere voorbereidingsprocedure

In deze procedure wordt de reguliere voorbereidingsprocedure overeenkomstig het bepaalde in hoofdstuk 4 van de Algemene wet bestuursrecht toegepast.

Ontvankelijkheid

De aanvraag bevat voldoende informatie voor een goede beoordeling van die aspecten waarvoor een omgevingsvergunning met flora- en fauna- activiteit is gevraagd.

Overige regelgeving

Een toestemming op basis van andere wet- en regelgeving of activiteit onder de Omgevingswet kan aan de orde zijn, onder andere voor ruimtelijke ordening of bouwen. Bij de beoordeling van deze aanvraag zijn andere aspecten dan de flora- en fauna-activiteit van de Omgevingswet niet betrokken.

Inhoudelijke overwegingen

1. Wettelijk kader - Omgevingswet

1.1 Beschermingsregimes

Op basis van de Omgevingswet (hierna: Ow) zijn er drie beschermingsregimes. Het eerste regime geldt voor vogels op grond van de Vogelrichtlijn. Paragraaf 11.2.2 van het Besluit activiteiten leefomgeving (hierna: Bal) heeft betrekking op verschillende verbodsbepalingen voor vogelsoorten, waarvoor GS een vergunning kunnen verlenen. Artikel 8.74j van het Besluit kwaliteit leefomgeving (hierna: Bkl) geeft de voorwaarden voor het kunnen verlenen van de vergunning.

Het tweede beschermingsregime geldt voor planten en dieren op basis van de Habitatrichtlijn en de Verdragen van Bern en Bonn. Paragraaf 11.2.3 van het Bal heeft betrekking op verschillende verbodsbepalingen voor deze plant- en diersoorten, waarvoor GS een vergunning kunnen verlenen. Artikel 8.74k van het Bkl geeft de voorwaarden voor het kunnen verlenen van een vergunning. Het derde regime beschrijft de bepalingen voor andere (nationaal beschermde) soorten. Paragraaf 11.2.4 van het Bal heeft betrekking op verschillende verbodsbepalingen voor deze plant- en diersoorten, waarvoor GS een vergunning kunnen verlenen. Artikel 8.74l van het Bkl geeft de voorwaarden voor het kunnen verlenen van een vergunning.

Voor alle inheemse soorten geldt in alle gevallen de specifieke zorgplicht (artikel 11.27 van het Bal). Het gaat dan zowel om beschermde als onbeschermde dier- en plantensoorten. De zorgplicht geldt ongeacht of er een vrijstelling geldt of een vergunning is verleend. In de specifieke zorgplicht wordt bepaald dat eenieder zoveel als redelijkerwijs mogelijk is, schade aan deze soorten dient te voorkomen.

In onder andere artikel 5.40 en artikel 18.10 van de Ow zijn gronden opgenomen op grond waarvan een vergunning kan worden ingetrokken of gewijzigd. De vergunning kan in elk geval worden ingetrokken indien blijkt dat de vergunninghouder zich niet houdt aan de vergunning.

1.2 Omgevingsverordening Noord-Brabant

Provinciale Staten hebben de Omgevingsverordening Noord-Brabant (hierna: Verordening) vastgesteld. Voor een flora- en fauna-activiteit zijn aanvullende kaders vastgelegd. Zo zijn voor bepaalde soorten en handelingen vrijstellingen opgenomen. Deze zijn neergelegd in paragraaf 3.8.2 van de Verordening.

2. Toetsing effecten ruimtelijke ingreep

2.1 Aangevraagde activiteiten

Een uitgebreide omschrijving van de activiteiten is opgenomen in de aanvraag. De aangevraagde activiteiten gaan over het renoveren van de woningblokken. De renovatiewerkzaamheden betreffen het na-isoleren van de vloer-gevelschil en het vervangen van de daken. Binnen de woningen is het voornemen om CO-gestuurde ventilatie aan te brengen. Daarnaast is er het voornemen om zonnepanelen aan te brengen. Tevens wordt bij de enkele woonblokken een groen zadeldak gerealiseerd.

Het voornemen is om de renovatie uit te voeren van 1 oktober 2024 tot en met uiterlijk 31 maart 2025. Zie bijlage 1, figuur 2, van dit besluit voor de voorgestelde routing van de werkzaamheden. Deze activiteiten vinden plaats aan De Roskam 1-17 (oneven) en De Roskam 2-48 (even), 4834 ED te Ulvenhout, in de gemeente Breda.

2.2 Onderzoek soorten

Het uitgevoerde onderzoek naar beschermde soorten is beschreven in de bij de aanvraag gevoegde rapportage van het nader onderzoek en in hoofdstuk 2 en 3 van het activiteitenplan.

Als vooronderzoek heeft literatuuronderzoek plaatsgevonden (NDFF/verspreidingsatlassen). Op 19 mei 2023 heeft een veldbezoek in het kader van een quickscan naar beschermde soorten plaatsgevonden. Het nader onderzoek naar huismus heeft plaatsgevonden in 2023 volgens het Kennisdocument Huismus (BIJ12, 2017). Het nader onderzoek naar gierzwaluw heeft plaatsgevonden in 2023 volgens het Kennisdocument Gierzwaluw (BIJ12, 2017). Het nader onderzoek naar gewone dwergvleermuizen en laatvlieger heeft plaatsgevonden in 2023 volgens het Vleermuisprotocol 2021 (Netwerk Groene Bureaus).

In 2021 en 2022 zijn ook enkele onderzoeken uitgevoerd naar huismus, gierzwaluw en vleermuizen.

2.3 Mogelijke effecten op beschermde soorten

De aanvrager geeft aan dat er:

- 14 nesten van de huismus;
- 19 nesten van de gierzwaluw;
- 2 zomerverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis;
- 1 paarverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis;
- 2 zomerverblijfplaatsen van de laatvlieger;
- 2 kraamverblijfplaatsen van de laatvlieger;

aanwezig zijn in het plangebied.

Door de werkzaamheden worden de verblijfplaatsen vernield of beschadigd en worden vleermuizen verstoord.

Tijdens de nadere onderzoeken naar de huismus in 2022 en 2023 zijn in totaal 14 nesten en twee kwetterplekken aangetroffen binnen het plangebied. De huismusnesten bevonden zich over het algemeen onder de eerste rij dakpannen.

Tijdens de nadere onderzoeken naar de gierzwaluw in 2022 en 2023 zijn in totaal 19 nesten aangetroffen binnen het plangebied. De gierzwaluwnesten bevonden zich over het algemeen onder de kantpannen op de kopgevels. De gierzwaluwnesten zijn verspreid over 6 locaties.

Tijdens de nadere onderzoeken naar vleermuizen in 2021, 2022 en 2023 zijn in totaal twee zomerverblijfplaatsen en één paarverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis aangetroffen binnen het plangebied. Tevens zijn twee zomerverblijfplaatsen en twee kraamverblijfplaatsen van de laatvlieger waargenomen. De verblijfplaatsen bevonden zich over het algemeen in de kopgevels en de invliegopeningen bevonden zich onder de kantpannen.

De kraamkolonie van de laatvlieger aan De Roskam is tussen het bezoek op 25 mei 2023 en het bezoek op 29 juni 2023 verplaatst. Tijdens de ronde van 25 mei vloog de kraamkolonie uit van onder de kantpannen aan De Roskam 32. Hier zijn toen 5 uitvliegers waargenomen met gedurende de rest van de avond verschillende momenten waarop (vermoedelijk) jagende vrouwtjes terugkwamen om de jongen te voeden. De laatvliegers vlogen na het uitvliegen in oostelijke richting. Gedurende het seizoen is deze kraamkolonie verplaatst naar De Roskam 42, wederom onder de kantpannen. Hier zijn 11 uitvliegende individuen waargenomen. Wederom vlogen ze na het uitvliegen in oostelijke richting.

De zomerverblijfplaatsen van de laatvlieger bevinden zich aan de Roskam 18 en 32.

2.4 Alternatievenafweging

Er zijn geen redelijke alternatieven mogelijk die zullen leiden tot een kwalitatief gelijkwaardig resultaat. De alternatievenafweging is hiermee voldoende onderbouwd om een omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit voor de huismus, gewone dwergvleermuis en laatvlieger te verlenen.

Alternatieve locatie

De renovatiewerkzaamheden zijn locatiegebonden, omdat het onderhoud aan de bestaande woningvoorraad betreft. Hierdoor kunnen de werkzaamheden niet op een andere locatie plaatsvinden.

Alternatieve werkwijze

Renovatie is een oplossing waarmee woningen met relatief weinig werkzaamheden en materiaal bewoon- en verhuurbaar blijven. Door middel van onderhoudsmaatregelen kunnen de woningen voldoende worden opgeknapt en energetisch worden verbeterd, zodat zij zowel op het gebied van binnenshuis klimaat als ook op het gebied van energiebesparing voldoen aan de minimale eisen. Een alternatief voor onderhoudsmaatregelen is om de woningen in hun huidige staat te handhaven. Op deze wijze wordt echter niet voldaan aan de gestelde energiebesparingseisen die door de Rijksoverheid zijn opgelegd. En kan in een dergelijk scenario niet worden bijgedragen aan een vermindering in energieverbruik en een reductie in CO₂-uitstoot, wat niet in lijn is met het ondertekende Klimaatakkoord. Tevens kan niet worden gewaarborgd dat het klimaat in de woningen voldoet aan de minimale eisen op het gebied van tocht, kou, vocht en mogelijke gezondheidsrisico's zoals schimmel. De daken in de huidige verouderde staat zorgt voor koudebruggen, waardoor de eisen van de Rijksoverheid niet worden behaald, het Klimaatakkoord niet wordt nageleefd en de gezondheidsrisico's voor de bewoners niet worden verminderd. De daken dienen daarom vervangen te worden en de oorspronkelijke functies voor de aanwezige beschermde soorten kunnen niet gehandhaafd blijven. Dit geldt ook voor het na-isoleren van de spouwmuren.

Alternatieve werkroute

De routing van de werkzaamheden is gebaseerd op de route die het minst verstorend is voor bewoners. In het cluster dat als eerste gerenoveerd zal worden, zijn de meeste huismusnesten aangetroffen. Hierdoor zal extra gelet worden op eventuele vervolglegels en koudeperiodes voorafgaand het ongeschikt maken van de bebouwing. De clusters met de meeste gierzwaluw nesten staan als 4e en 6e op de planning. Omdat de werkzaamheden gepland staan van oktober 2024 tot uiterlijk maart 2025, wordt gegarandeerd dat deze clusters ver vóór het begin van het broedseizoen in 2025 gerenoveerd zullen zijn. Daarmee zijn ook de permanente voorzieningen voor de gierzwaluw gerealiseerd en gereed om in gebruik genomen te worden in het broedseizoen van 2025. Tot slot worden de clusters waar de kraamkolonies van de laatvlieger aangetroffen zijn als 4^e en 5^e gerenoveerd. Een kraamkolonie van deze soort kan tot in september uit elkaar vallen. Door niet gelijk in oktober 2024 en ook niet in februari/maart 2025 aan deze clusters te werken, wordt gegarandeerd dat de kraamverblijven niet meer in gebruik zijn tijdens de werkzaamheden en dat de permanente voorzieningen zijn gerealiseerd vóór het begin van het kraamseizoen van 2025.

2.5 Belang van de aanvraag

In de aanvraag zijn de belangen voldoende onderbouwd om een omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit voor de huismus, gewone dwergvleermuis en laatvlieger te verlenen.

De omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit is gevraagd op grond van de belangen 'in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of de veiligheid van het luchtverkeer' en 'in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of om andere dwingende redenen van groot openbaar belang' zoals genoemd in artikel 8.74j, eerste lid, onder b en 8.74k, eerste lid, onder b, van de het Besluit kwaliteit leefomgeving.

De renovatie van de woningen wordt als noodzakelijk gezien in relatie tot de veiligheid en gezondheid van de bewoners. De te renoveren woningen zijn gebouwd rond 1965 en voldoen niet meer aan de tegenwoordige eisen met betrekking tot de bouwvoorschriften op het gebied van beglazing en binnenklimaat. De woningen hebben op dit moment energielabel C, D, E of F en zouden middels de geplande renovatie en isolatiewerkzaamheden in energiebesparing stijgen naar energielabel A+ en A++, afhankelijk van de oriëntatie van de woningen en het verschil tussen hoek- en tussenwoningen. Deze ontwikkeling is hier nodig in het kader van de afspraken die zijn gemaakt en de energiebesparings-eisen die het Rijk hierdoor heeft opgelegd om de klimaatdoelstellingen te behalen.

De renovatie levert op zijn eigen manier ook weer een bijdrage aan de verbetering van de volksgezondheid. Uit onderzoek van het RIVM blijkt namelijk dat vocht- en schimmelproblemen vooral voorkomen in woningen gebouwd voor 1992 (Ginkel et al., 2012, GGD-richtlijn medische milieukunde). De betreffende woningen op de onderzoekslocatie zijn gebouwd in de jaren 60'/70' waardoor dergelijke vocht-, tocht- en schimmelproblemen aan de orde kunnen zijn in de woningen. In geval deze (gezondheids)problemen op dit moment nog niet in de woningen aan de orde zijn, is preventief handelen met oog op onoverkoombare risico's in belang van de bewoners essentieel. De kans op deze risico's wordt met de jaren alsmaar groter door slijtage en gebruik van de woningen. Een gebrekkig binnenklimaat van de woningen kan resulteren in klachten in de vorm van koude, tocht, vocht en schimmel, met de bijbehorende veiligheids- en gezondheidsrisico's. Er bestaat een verband tussen de aanwezigheid van vocht en schimmel in een woning en een verhoogd voorkomen van symptomen zoals astma, bronchitis, chronische verkoudheid en reumatische aandoeningen (bron: <https://www.milieucentraal.nl/energie-besparen/ventilatie/woningventileren/>).

2.6 Maatregelen

In het activiteitenplan (hoofdstuk 6) en de aanvullende gegevens van 1 april, 3 juli en 5 juli 2024 is beschreven welke maatregelen worden genomen om de effecten voor gierzwaluw, huismus, gewone dwergvleermuis en laatvlieger zoveel mogelijk te voorkomen.

In grote lijnen gaat het om de volgende maatregelen voor de huismus:

Tijdelijke voorzieningen:

- Voor de huismus worden voor elke nestplaats in het plangebied twee tijdelijke kasten binnen 200 meter van het plangebied geplaatst. Omdat er 14 nesten van huismussen in het plangebied aanwezig zijn, worden daarom 14 tijdelijke tweedelige nestkasten opgehangen. De kasten zijn van het type HMT2 van Unitura of vergelijkbaar.
- De kasten worden aan woningen in de directe omgeving geplaatst, minimaal 3 maanden voorafgaand aan de renovatie (uiterlijk 15 juni 2024).
- Foto's van de geplaatste kasten zullen in het logboek worden verwerkt en later worden opgestuurd naar de provincie Noord-Brabant.

Ongeschikt maken:

- Alle bebouwing op de onderzoekslocatie wordt voor huismussen volledig ongeschikt gemaakt. Het ongeschikt maken gebeurt conform een vooraf opgesteld ecologisch werkprotocol.
- Het ongeschikt maken van de bebouwing wordt uitgevoerd tussen 15 september en 1 oktober 2024.
- Het broedseizoen van huismussen loopt globaal van 15 maart tot 1 september. Incidenteel komt het voor dat in september enkele huismussen aan vervollegsels beginnen. Als er aanwijzingen zijn dat er vervollegsels aanwezig zijn binnen het plangebied, wordt er voorafgaand aan het ongeschikt maken een broedvogelinspectie uitgevoerd te worden.
- Het ongeschikt maken wordt uitgevoerd door de onderste rij pannen zorgvuldig op te tillen om te kijken of er huismussen onder verblijven. Als dat niet het geval blijkt te zijn, worden de dakpannen weer teruggelegd en wordt de ruimte tussen de pan en de gevel afgesloten met weringsborstels (of vergelijkbaar materiaal) zodat huismussen de woningen niet kunnen gebruiken.

Permanente voorzieningen:

- Voor de nesten van de huismus worden 28 inbouwvoorzieningen gerealiseerd. De inmetstelstenen worden geplaatst onder de dakgoten en bij de kopgevels net als in de huidige situatie. Hierbij zal gebruik gemaakt worden van de inmetstelsteen van het type HMP2 van Unitura of vergelijkbaar.
- De exacte locaties van de inbouwkasten zijn nog niet bekend. Echter zal er voldaan worden aan de randvoorwaarden en maatvoeringen zoals gesteld in het Kennisdocument (BIJ12, 2023).
- De foto's en exacte locaties van de inbouwkasten zullen in het logboek worden vermeld en later aan de provincie Noord-Brabant worden verstrekt onder vermelding van het zaaknummer.

In grote lijnen gaat het om de volgende maatregelen voor de gierzwaluw:

Tijdelijke voorzieningen en ongeschikt maken

- Omdat de renovatiewerkzaamheden buiten het broedseizoen van de gierzwaluw worden uitgevoerd, worden geen tijdelijke kasten gerealiseerd en is het ongeschikt maken van de woningen niet nodig.

Permanente voorzieningen.

- Voor de nesten van de gierzwaluw worden 57 inbouwvoorzieningen gerealiseerd. Deze worden geplaatst onder de dakgoten en bij de kopgevels net als in de huidige situatie. Hierbij zal gebruik gemaakt worden van de inmetselsteen van het type GZP2 van Unitura, of vergelijkbaar. De permanente voorzieningen zullen zoveel als mogelijk worden gerealiseerd binnen 50 centimeter van de oorspronkelijke invliegopeningen.
- De exacte locaties van de inbouwkasten zijn op het moment van schrijven nog niet bekend. Echter zal er voldaan worden aan de randvoorwaarden en maatvoeringen zoals gesteld in het Kennisdocument Gierzwaluw (BIJ12, 2023). Hierbij kan gedacht worden aan verschillende windrichtingen, microklimaten, vrije aanvliegroutes, en minimale hoogtes.
- De foto's en exacte locaties van de inbouwkasten zullen in het logboek worden vermeld en later aan de provincie Noord-Brabant worden verstrekt onder vermelding van het zaaknummer.

In grote lijnen gaat het om de volgende maatregelen voor de vleermuizen:

Ongeschikt maken:

- Alle bebouwing op de onderzoekslocatie wordt voor vleermuizen volledig ongeschikt gemaakt.
- Het ongeschikt maken van de zomerverblijfplaatsen wordt uitgevoerd vanaf 15 september 2024.
- De 2 kraamverblijfplaatsen van de laatvlieger worden ongeschikt gemaakt vanaf 1 oktober 2024.
- De ruimtes boven raamkozijnen, onder betimmering en onder kantpannen worden ongeschikt gemaakt.
- Er worden exclusion flaps geplaatst bij alle mogelijke vleermuisgeschikte openingen. Op deze manier kunnen in de bebouwing verblijvende vleermuizen door de exclusion flaps uitvliegen maar niet meer de gebouwen betreden.
- Het ongeschikt maken gebeurt conform een vooraf opgesteld ecologisch werkprotocol. In het ecologisch werkprotocol worden specifieke maatregelen beschreven hoe zorgvuldig de bebouwing ongeschikt gemaakt kan worden. In dit protocol wordt daarnaast aangegeven hoe zorgvuldig gewerkt wordt tijdens de renovatiewerkzaamheden.

Controlerende:

- Na afloop van het ongeschikt maken van de woningen wordt een controlerende uitgevoerd. Hierbij wordt met behulp van batdetectors tijdens het uitvliegmoment gecontroleerd of er bij de bekende verblijfplaatsen en de directe omgeving ervan, uitvliegende vleermuizen aanwezig zijn. Indien noodzakelijk worden door de ecologisch begeleider, op basis van deze controlerende, aanvullende maatregelen voorgesteld.

Tijdelijke voorzieningen gewone dwergvleermuis:

- 3 maanden voorafgaand aan de werkzaamheden worden er 12 kasten van type VMT1a van Unitura of vergelijkbaar geplaatst.
- De kasten worden binnen 200 meter van de huidige verblijfplaatsen geplaatst.
- Foto's van de geplaatste kasten zullen in het logboek worden verwerkt en later worden opgestuurd naar de provincie Noord-Brabant.

Permanente voorzieningen gewone dwergvleermuis:

- De te renoveren woningen op de planlocatie worden permanent geschikt gemaakt als zomer- en paarverblijfplaats voor de gewone dwergvleermuis door het inbouwen van 12 verblijfplaatsen. De kasten die hiervoor toegepast worden zijn van het type VMPPM1 van Unitura, of vergelijkbaar. De kasten zullen 3x2 aan elkaar geschakeld worden. De VMPPM1 kasten zijn 22 centimeter breed en 48,7 centimeter hoog. Door 3 kasten horizontaal aan elkaar te schakelen en 2 kasten verticaal te schakelen, worden de alternatieve verblijfplaatsen 66 x 97,4 centimeter. Om 12 kasten van deze afmetingen te realiseren worden 72 enkele kasten van het type VMPPM1 van Unitura, of vergelijkbaar, gebruikt.
- De exacte locaties van de inbouwkasten moeten nog worden afgestemd met de initiatiefnemer. Het inbouwen van de kasten zal onder ecologische begeleiding van een ter zake kundige plaatsvinden.
- De foto's en exacte locaties van de inbouwkasten zullen in het logboek worden vermeld en later aan de provincie Noord-Brabant worden verstrekt onder vermelding van het zaaknummer.

In grote lijnen gaat het om de volgende maatregelen voor de laatvlieger:

Tijdelijke voorzieningen laatvlieger:

- In de omgeving van de projectlocatie zijn in totaal vier kopgevels geschikt als uitwijkmogelijkheid voor de laatvlieger. De kopgevels zijn niet geïsoleerd en de spouw is toegankelijk via de overhangende kantpannen. Het gaat om de adressen De Gouw 9, 11, 15 en 17 te Ulvenhout. De bijbehorende woonblokken zijn van gelijke grootte en bouwstijl als de woonblokken op De Roskam, waarin de oorspronkelijke verblijfplaatsen zijn aangetroffen.

Controlerende

- Na afloop van het ongeschikt maken van de woningen wordt een controlerende uitgevoerd. Hierbij wordt met behulp van batdetectors tijdens het uitvliegmoment gecontroleerd of er bij de bekende verblijfplaatsen en de directe omgeving ervan, uitvliegende vleermuizen aanwezig zijn. Indien noodzakelijk worden door de ecologisch begeleider, op basis van deze controlerende, aanvullende maatregelen voorgesteld.

Werkwijze

- De woningen met de kraamverblijfplaatsen van de laatvlieger worden buiten het kraamseizoen om weer geschikt gemaakt. Dit houdt in dat de alternatieve permanente voorzieningen gerealiseerd worden na het kraamseizoen en weer aanwezig zijn voordat het opvolgende kraamseizoen start.

Permanente voorzieningen laatvlieger:

- Voor de laatvlieger wordt het bovenste gedeelte van de spouw opengelaten. Tevens wordt het dak weer toegankelijk gemaakt voor de laatvlieger. De spouwmuur zal geïsoleerd worden, behalve het deel van de dakgoot tot de nok in de kopgevels op huisnummer 32 en 42, straat? waarin de zomer- en kraamverblijfplaatsen aangetroffen zijn. Er zal ook geen inpandige isolatie plaatsvinden ter hoogte van de open spouwmuur.
- Tevens zullen de daken van de woonblokken met huisnummers 18 t/m 32 en 34 t/m 42, waarin de zomer- en kraamverblijfplaatsen zijn aangetroffen, wederom toegankelijk zijn via het dakoverstek. Tussen de bestaande buitengevel en het nieuwe dakoverstek zal ruimte gehouden worden waardoor het dak toegankelijk is. De spouwmuur en het dak zullen toegankelijk zijn via een opening van 3,2 centimeter breed over de gehele lengte van het dakoverstek op de kopgevels. In de huidige situatie vlogen de laatvliegers in onder de overhangende kantpannen. Dezelfde openingen zullen, na de voorgenomen renovatie, wederom aanwezig zijn.

De initiatiefnemer heeft berekeningen uitgevoerd van de temperatuur in de open spouw. Daaruit blijkt dat de spouw in de winter vorstvrij blijft. Ook blijkt uit de berekeningen dat de temperatuur in de kraamperiode enkele graden Celsius hoger ligt dan in de huidige situatie. De temperatuur in de spouwmuur zal niet te heet worden. De temperatuur onder het dak zal extremer worden dan in de huidige situatie. Echter, doordat er toegang is tussen het dak en de spouw, kunnen de laatvliegers naar de spouw kruipen als het te heet of te koud wordt in het dak.

Een schets van de laatvliegervoorziening is weergegeven in bijlage 2.

2.7 Voorschriften

Wij nemen in aanvulling op voorgestelde maatregelen de volgende voorschriften op om de staat van instandhouding te kunnen borgen voor de huismus, gewone dwergvleermuis en laatvlieger:

Algemene voorschriften

1. De vergunninghouder dient, zodra de datum waarop de werkzaamheden beginnen bekend is, maar uiterlijk 2 weken voor de start van de activiteiten, het bijgevoegde meldingsformulier volledig in te vullen en naar ons op te sturen. Met werkzaamheden en/of activiteiten worden alle handelingen bedoeld die invloed hebben op de beschermde soorten, zoals ongeschikt maken van de verblijfplaatsen.
2. De vergunninghouder dient onmiddellijk contact met ons op te nemen via info@odbn.nl, als bij het uitvoeren van de activiteiten andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen, of andere activiteiten als bedoeld in onderdeel I en II van het besluit noodzakelijk zijn
3. Deze vergunning kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de vergunninghouder of haar rechtsopvolgers of in opdracht van de vergunninghouder handelende (rechts)personen. De vergunninghouder of haar rechtsopvolgers blijven daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van de aan dit besluit verbonden voorschriften.
4. Deze genoemde (rechts)personen dienen op de hoogte te zijn van de inhoud en het doel van dit besluit en de daaraan verbonden voorschriften, zo dat zij daar ook invulling en uitvoering aan kunnen geven.

5. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een (digitaal) afschrift van dit besluit op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op eerste verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouder of opsporingsambtenaar.
6. De vergunninghouder dient, met inachtneming van de hier genoemde voorschriften, de activiteiten (inclusief alle maatregelen die er voor de soorten worden genomen) uit te voeren zoals beschreven in de aanvraag en het activiteitenplan (hoofdstuk 6) en de aanvullende gegevens van 1 april, 3 juli en 5 juli 2024.
7. De activiteiten en hier genoemde voorschriften dienen te worden uitgevoerd onder begeleiding van een ecologisch deskundige¹ (hierna: ecooloog) op het gebied van de soorten waarvoor vergunning is verleend.
8. Alle handelingen en bevindingen dienen door de ecooloog te worden bijgehouden in een logboek. Met handelingen worden alle handelingen bedoeld die invloed hebben op de beschermde soorten, zoals ongeschikt maken, uitvoeren van de controleronde en het plaatsen van de tijdelijke en permanente voorzieningen. Ook dienen er duidelijke foto's van de werkzaamheden en de geplaatste voorzieningen te worden opgenomen in het logboek. Dit logboek dient op eerste verzoek van een toezichthouder te worden gegeven.
9. De vergunninghouder dient een ecologisch werkprotocol op te stellen op basis van de aanvraag en de hier genoemde voorschriften. Alle betrokken partijen, met name ook de uitvoerenden op de initiatieflocatie, dienen voor het uitvoeren van de werkzaamheden, van de inhoud van het werkprotocol op de hoogte gesteld te worden en dienen dit aantoonbaar na te leven. Dit ecologisch werkprotocol dient ter informatie aan ons te worden toegezonden, uiterlijk 2 weken voor de start van de werkzaamheden. Mail het ecologisch werkprotocol naar info@odbn.nl, onder vermelding van het zaaknummer.
10. Zodra alle handelingen en activiteiten zijn uitgevoerd die betrekking hebben op de beschermde soorten opgenomen in de vergunning, dient de afronding van de werkzaamheden bij ons te worden gemeld. Denk hierbij bijvoorbeeld aan de gerealiseerde permanente voorzieningen, het verwijderen van de tijdelijke voorzieningen en de inrichting van het plangebied. Dit dient u te doen door het logboek naar ons op te sturen via info@odbn.nl, onder vermelding van het zaaknummer.

De algemene voorschriften zijn opgenomen voor een juiste toepassing en naleving van de vergunning door de vergunninghouder en gemachtigde(n).

Specifieke voorschriften

Ongeschikt maken:

11. Ongeschikt maken voor de gewone dwergvleermuis dient plaats te vinden buiten de kwetsbare periode. Dit betekent dat er ongeschikt gemaakt dient te worden in de actieve periode (globaal van 1 april tot half oktober). In de maatregelen staat dat er ongeschikt gemaakt zal worden vanaf 15 september. Er mag eerder ongeschikt gemaakt worden, mits er wordt voldaan aan de voorschriften in dit besluit.

Dit voorschrift is opgenomen om te voorkomen dat individuen indirect of direct gedood of verwond raken als gevolg van het ongeschikt maken in de onjuiste periode.

---

¹ Wat wij hieronder verstaan staat op de website van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO): <https://www.rvo.nl/onderwerpen/buiten-werken/ecologisch-deskundige>

12. Voor woonblokken waar geen kraamverblijfplaatsen van de laatvlieger zijn aangetroffen, geldt dat deze ongeschikt gemaakt moeten worden in de periode half april tot en met 30 september. Dit geldt ook voor de woningen waar de zomerverblijfplaatsen van de laatvlieger en verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis zijn aangetroffen. Ook geldt dit voor woonblokken waar geen vleermuizen zijn aangetroffen. Wanneer er in de periode half april tot en met 15 september ongeschikt wordt gemaakt, dan is een controleronde nodig om te beoordelen of de kraamverblijfplaats van de laatvlieger niet verhuisd is naar één van deze woningen binnen het plangebied. Tussen de controleronde en het ongeschikt maken mag maximaal 24 uur zitten. De controleronde moet worden uitgevoerd conform de voorschriften in dit besluit.

Dit voorschrift is opgenomen, omdat kraamkolonies een netwerk aan verblijfplaatsen gebruiken. Het kan daardoor voorkomen dat de laatvliegers andere woningen in het plangebied gaan gebruiken als kraamverblijfplaats. Met betrekking tot zomerverblijfplaatsen hebben laatvliegers een netwerk aan verblijfplaatsen, waardoor het kan gebeuren dat de laatvliegers verhuisd zijn naar andere locaties in het plangebied. De laatvlieger overwintert in hetzelfde type woning als waar hij ook in de zomer verblijft. Daarom dient ervan uit te worden gegaan dat de zomerverblijfplaats ook in de winter in gebruik kan zijn. De activiteit van laatvlieger is na september laag en na september vliegen ze soms helemaal niet meer uit (Hoof, P. van, Molenaar, T., Lemmers, P., Jeucken, J., Breemen, K., van. Januari 2020, De Levende Natuur. Activiteit en verblijfplaatsen van laatvliegers in het najaar.) Daardoor bestaat er een mogelijkheid dat de bebouwing onterecht vleermuisvrij wordt verklaard wanneer er na 1 oktober nog ongeschikt wordt gemaakt.

13. De locaties met de kraamverblijfplaats van de laatvlieger dienen ongeschikt gemaakt te worden buiten het kraamseizoen (15 mei – 1 september) én buiten de winterperiode (1 oktober – 1 april). In de periode half september tot 1 oktober kan er zonder extra voorwaarden ongeschikt worden gemaakt. In de periode 1 april – 15 mei en de periode 1 september – 15 september is een extra controleronde voorafgaand aan het ongeschikt maken benodigd.

Dit voorschrift is opgenomen omdat de kraamperiode eerder of later kan starten, afhankelijk van het seizoensverloop. Ook na de kraamperiode kunnen er nog laatvliegers aanwezig blijven in de kraamverblijfplaats (J.J.F. Verhees, Hoof, P. van, Lemmers, T., Hoogewerf, G. april 2023, De Levende Natuur. Waar overwinteren laatvliegers.). Daarom mag er maar tot 1 oktober ongeschikt worden gemaakt. Ten slotte mag er in de winterperiode en de kraamperiode niet ongeschikt gemaakt worden, omdat dit ertoe kan leiden dat dieren doden.

14. Tijdens het ongeschikt maken voor vleermuizen dienen er exclusion flaps geplaatst te worden die groot genoeg zijn voor de laatvlieger.

Dit voorschrift wordt opgenomen, omdat de standaard exclusion flaps vaak te klein zijn voor de laatvlieger. Wanneer er te kleine exclusion flaps geplaatst worden, kan de laatvlieger de bebouwing niet verlaten wanneer de woning ongeschikt is gemaakt.

15. Het ongeschikt maken en het uitvoeren van de werkzaamheden dient zo te worden uitgevoerd, dat er gedurende de werkzaamheden te allen tijde 6 kopgevels beschikbaar zijn voor de laatvlieger. De geschikte kopgevels kunnen gevormd worden door nog niet-geïsoleerde spouwmuren en daken van de woningen (de beschreven uitwijkmogelijkheden) of door de permanente voorzieningen voor de laatvlieger. In het logboek dient te worden vastgelegd hoe hieraan wordt voldaan.

Dit voorschrift is opgenomen omdat er te weinig woningen zijn aangewezen die dienst kunnen doen als uitwijkmogelijkheid van de laatvlieger. Voor elke aan te tasten of te verwijderen verblijfplaats moeten meerdere alternatieve verblijfplaatsen aanwezig zijn. Een vervangende verblijfplaats heeft nooit dezelfde eigenschappen als de oorspronkelijke verblijfplaats. Hierdoor kan een vervangende verblijfplaats zowel wat betreft zijn eigenschappen als zijn locatie, minder geschikt blijken dan verwacht. Dit wordt ondervangen door in het gebied van het bestaande netwerk aan verblijfplaatsen meerdere nieuwe verblijfplaatsen aan te bieden. Daarnaast bevinden de 'uitwijkwoningen' die zich buiten het plangebied bevinden, zich op circa 180-250 meter afstand van de huidige verblijfplaatsen. Alternatieve voorzieningen/woningen moeten zich binnen 200 meter van de huidige verblijfplaatsen bevinden. Buiten deze 200 meter is de kans dat de vleermuizen de woningen vinden minder groot.

In totaal zijn er 2 zomerverblijfplaatsen en 2 kraamverblijfplaatsen aanwezig in het plangebied. Kraamverblijfplaatsen kunnen in de winter ook nog gebruikt worden door de laatvlieger. Er dienen meerdere uitwijkmogelijkheden te zijn voor de laatvlieger.

16. Op het moment van ongeschikt maken en de 3 daaropvolgende nachten moeten de weersomstandigheden tijdens de eerste 2 uur na zonsondergang overeenkomen met de eisen die het Vleermuisprotocol stelt voor de weersomstandigheden tijdens het onderzoek doen naar zomerverblijfplaatsen van de laatvlieger.

Dit voorschrift is opgenomen om te borgen dat de vleermuizen daadwerkelijk zullen uitvliegen na het ongeschikt maken en om te borgen dat ze onder gunstige weersomstandigheden een andere verblijfplaats kunnen zoeken.

Controlerende

17. Tussen het ongeschikt maken en de controlerende dienen ten minste 3 dagen te zitten, zodat de vleermuizen de tijd hebben de verblijfplaats te verlaten.
18. De controlerende ten behoeve van het uitsluiten van de aanwezigheid van vleermuizen binnen het plangebied dient te worden uitgevoerd conform de richtlijnen voor zomerverblijfplaatsen van het Vleermuisprotocol 2021. Met uitzondering van de neerslag. Tijdens de gehele controlerende moet het droog zijn. In het logboek dient te worden aangegeven hoe is voldaan aan de richtlijnen uit het Vleermuisprotocol 2021. Daarbij dient ook te worden ingegaan op personele inzet en overzichtelijkheid van het plangebied.
19. De vleermuizen mogen na de controlerende geen toegangsmogelijkheden meer hebben tot de bebouwing.
20. Er kan pas gestart worden met de renovatiewerkzaamheden na de expliciete toestemming van de ecooloog.
21. In het logboek dient te worden vastgelegd op welke wijze de controlerende is uitgevoerd en wat de resultaten van de controlerende waren. De datum, tijd, aantal onderzoekers en de weersomstandigheden tijdens de controlerende dient in het logboek beschreven te staan.

22. In het logboek dient te worden opgenomen wanneer de bebouwing natuurvrij is verklaard.

De bovenstaande voorschriften over de controleronde zijn opgelegd om te voorkomen dat het gebouw onterecht vleermuisvrij wordt verklaard en dat er nog vleermuizen aanwezig zijn in de bebouwing ten tijde van de werkzaamheden.

Tijdelijke voorzieningen huismus

23. De tijdelijke kasten voor de huismus dienen conform het Kennisdocument van de huismus (BIJ12, 2023) gerealiseerd te worden. Mochten de voorzieningen niet conform het Kennisdocument geplaatst zijn, dan dienen ze verplaatst te worden zodat ze hier wel aan voldoen. In dit geval dient de gewenningsperiode in acht genomen te worden vanaf het moment dat de tijdelijke kasten in overeenstemming met het KD zijn geplaatst.

Dit voorschrift is opgelegd omdat onduidelijk is of de tijdelijke voorzieningen voor de huismus voldoen aan de eisen uit het Kennisdocument. Daardoor kan niet beoordeeld worden of deze functioneel zijn.

Tijdelijke voorzieningen gewone dwergvleermuis

24. De tijdelijke kasten voor de gewone dwergvleermuis dienen conform het Kennisdocument van de gewone dwergvleermuis (BIJ12, 2017) gerealiseerd te worden. Mochten de voorzieningen niet conform het Kennisdocument geplaatst zijn, dan dienen ze verplaatst te worden zodat ze hier wel aan voldoen. In dit geval dient de gewenningsperiode in acht genomen te worden vanaf het moment dat de tijdelijke kasten in overeenstemming met het KD zijn geplaatst.

Dit voorschrift is opgelegd omdat onduidelijk is of de tijdelijke voorzieningen voor de gewone dwergvleermuis voldoen aan de eisen uit het Kennisdocument. Daardoor kan niet beoordeeld worden of deze functioneel zijn.

Permanente voorzieningen laatvlieger

25. Er dienen in totaal 6 kopgevels geschikt te worden gemaakt voor de laatvlieger. Hieronder moeten in elk geval de huisnummers 18, 32, 34 en 42 vallen. Dit houdt in dat bij deze kopgevels de nok (ter hoogte van de zolder, zoals bij de maatregelen voorgesteld) niet geïsoleerd mag worden en dat er een toegang tussen het dak en de spouw moet zijn. Deze kopgevels en daken moeten geschikt gemaakt worden zoals beschreven in dit besluit.

Dit voorschrift is opgenomen vanwege meerdere redenen:

- *ten eerste is niet precies bekend welke kwaliteit of bijdrage de oorspronkelijke verblijfplaats levert aan het bestendig ecologisch functioneren van de kolonie of populatie. Met bestendig ecologisch wordt hier robuust en duurzaam bedoeld. Door extra vervangende voorzieningen aan te bieden en die voor wat betreft expositie te variëren op zon en schaduw, wordt er een grotere gradiënt aan microklimaten gerealiseerd.*
- *ten tweede zijn er tijdens het onderzoek in 3 woningen verblijfplaatsen van de laatvlieger aangetroffen. De verblijfplaatsen moeten in elk geval terugkomen op dezelfde locaties als waar ze nu ook aanwezig zijn.*

Permanente voorzieningen gewone dwergvleermuis

26. In de kopgevels die geschikt gemaakt worden voor de laatvlieger, mogen geen inbouwvoorzieningen voor gewone dwergvleermuis worden ingebouwd.

Dit voorschrift is opgenomen omdat de spouw en het dak van deze woningen al toegankelijk zijn en blijven voor vleermuizen. Daarnaast is onbekend wat het effect is van inbouwkasten op het klimaat en de ruimte in de spouw. Het is onduidelijk of de kraamkolonie laatvliegers nog gebruik wil maken van de spouw als er ook nog vleermuiskasten zijn ingebouwd in de spouw.

27. Optioneel voorschrift: Er is voorgesteld om op 12 plekken inbouwkasten voor de gewone dwergvleermuis te realiseren. Omdat er al op 6 plekken kopgevels geschikt worden gemaakt voor de laatvlieger, is het voldoende als er op 6 plekken inbouwkasten worden gerealiseerd voor de gewone dwergvleermuis. Deze inbouwkasten moeten geschakeld worden, zodat er een (binnen)maatvoering van minimaal 15 centimeter breed en 80 centimeter hoog ontstaat (Kennisdocument Gewone dwergvleermuis, BIJ12, 2024). Mochten er meer dan 6 kopgevels geschikt gemaakt gaan worden voor de laatvlieger, dan geldt dat er per kopgevel 2 inbouwkasten minder gerealiseerd hoeven te worden.

Dit voorschrift is opgenomen, omdat het niet noodzakelijk is dat alle 12 inbouwkasten te realiseren. Een open spouwmuur is namelijk ook geschikt voor een gewone dwergvleermuis.

Door het nemen van maatregelen en de inrichting van het gebied na afloop van de werkzaamheden, komt de staat van instandhouding van de huismus, gewone dwergvleermuis en laatvlieger niet in het geding, door het uitvoeren van de voorgenomen werkzaamheden.

2.8 Gedeeltelijk afwijzen van de aanvraag voor beschermde soorten

De omgevingsvergunning is ook gevraagd voor het overtreden van de verbodsbepalingen als genoemd in artikel 11.37, eerste lid, onder b, van het Besluit activiteiten leefomgeving, voor de gierzwaluw.

Voor de gierzwaluw is een overtreding van artikel 11.37, eerste lid, onder b, van het Besluit activiteiten leefomgeving, niet aan de orde, omdat de ecologische functionaliteit van de gehele bestaande leefgebieden en de daartoe behorende verblijfplaatsen te allen tijde geborgd is. Dit blijkt uit de te nemen maatregelen (zie paragraaf 2.6). De ecologische functionaliteit is geborgd omdat:

- (1) er voorafgaand aan de activiteit ruim voldoende bewezen effectieven alternatieve verblijfplaatsen binnen het bestaande leefgebied wordt gerealiseerd,
- (2) deze verblijven functioneel en geschikt zijn voor dezelfde functies als die zullen verdwijnen binnen hetzelfde leefgebied,
- (3) de ecologische functie te allen tijde van gelijke kwaliteit zal blijven,
- (4) er maatregelen worden genomen die voorkomen dat de oude en te verwijderen verblijven nog gebruikt kunnen worden, voordat de soorten hier (weer) gebruik van maken.

3. Conclusie

De gevraagde omgevingsvergunning op grond van de Omgevingswet, voor een flora- en fauna-activiteit, wordt voor de huismus, gewone dwergvleermuis en laatvlieger en beschreven activiteiten verleend. Aan deze omgevingsvergunning zijn voorschriften verbonden.

De gevraagde omgevingsvergunning op grond van de Omgevingswet, voor een flora- en fauna-activiteit, wordt voor de gierzwaluw en beschreven activiteiten afgewezen. Dit betekent dat het is toegestaan de voorgenomen handelingen voor deze beschermde soort zonder omgevingsvergunning uit te voeren. Zolang de werkwijze en de maatregelen volgens de stukken van de aanvraag gevolgd wordt, is een overtreding van een verbodsbepaling niet aan de orde.

Bijlage 1. Overzichtstekening van de planlocatie

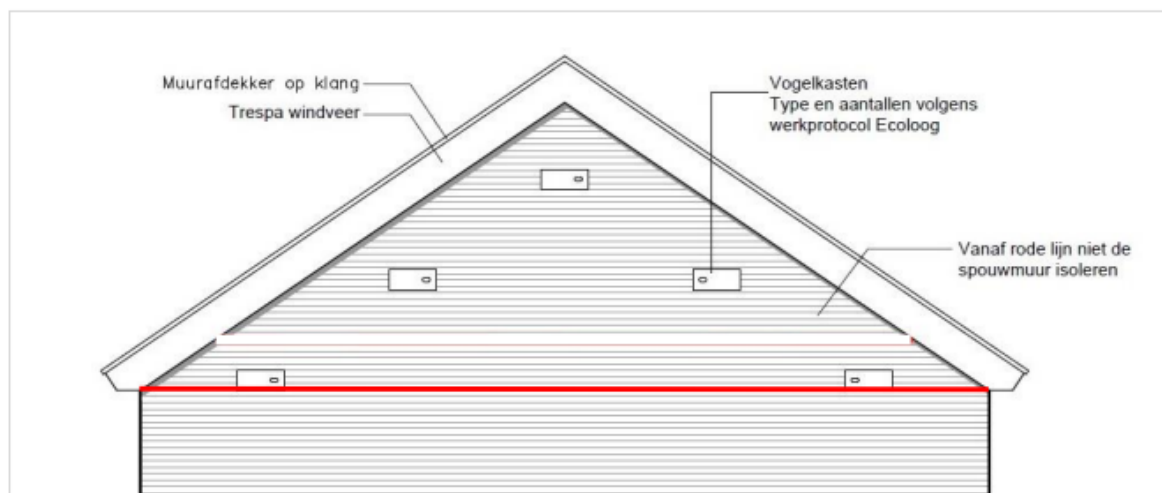

Figuur 1. Locatie De Roskam te Ulvenhout. De activiteiten vinden plaats binnen het omliggende gebied.

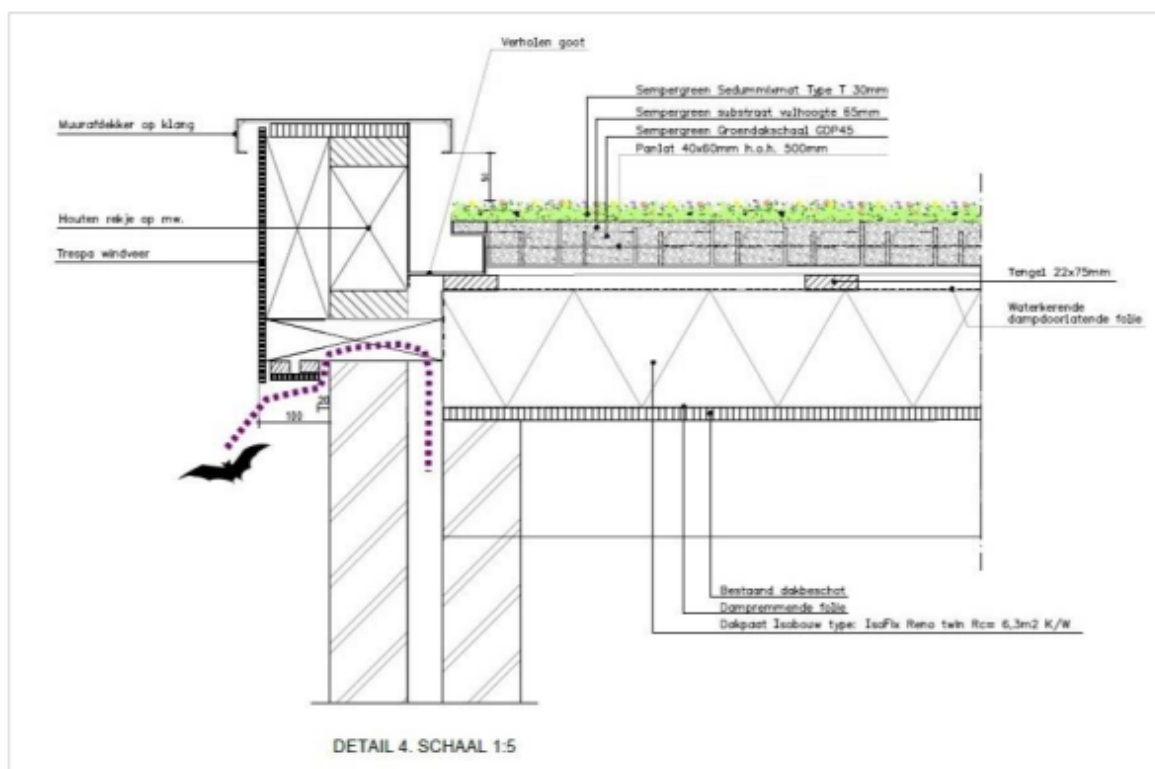

Figuur 2. Routing van de werkzaamheden.

Bijlage 2. Schetstekening van de verblijfplaats voor de laatvlieger

Figuur 3. Ontwerp van de kopgevel waarbij de spouwmuur van de nok tot de dakgoot niet geïsoleerd wordt. De afstand van dakgoot tot dakgoot is 7,6 meter en de afstand van de grens van het isolatiemateriaal tot de nok bedraagt 3,0 meter.

Figuur 4. Ontwerp van de doorsnede van het dak op huisnummer 32. Achter de windveer is over de gehele lengte van het dak een opening gemaakt van 3,2 centimeter breed. Hierdoor is de ruimte onder het dak en de spouwmuur wederom toegankelijk na de voorgenomen renovatie.

Bijlage 3. Meldingsformulier start handelingen beschermde soorten

Meldingsformulier start handelingen ten aanzien van beschermde soorten Omgevingsvergunning voor een flora- en fauna- activiteit		
<u>Gegevens</u>		
Aanvraagnummer	Z/219070	
<i>Naam initiatief</i>	Renovatie van De Roskam in Ulvenhout	
<i>vergunningperiode</i>	voor de periode vanaf de dag van publicatie tot en met 31 januari 2026	
<i>Vergunninghouder</i>	.....	
<i>Naam aanvrager</i>	.....	
<i>Adres</i>	.....	
<i>PC-Woonplaats</i>	.....	
<u>Gegevens</u> <u>werkzaamheden:</u>		
<i>Contactpersoon uitvoering werkzaamheden</i>	.....	
<i>Telefoonnummer (vast)</i>	.....	
<i>Telefoonnummer (mobiel)</i>	.....	
<i>Contactgegevens ecooloog betrokken bij uitvoering</i>	.....	
<i>Locatie(s) werkzaamheden</i>	.....	
<i>Datum gereedkomen compensatiemaatregelen</i>	.....	
<i>Datum start werkzaamheden</i>	.....	
<i>Overzicht planning werkzaamheden</i>	.....	
	.....	
	.....	
	.....	
	.....	
	.....	
	.....	
<i>Dit formulier dient zodra de aanvang van de handelingen met betrekking tot beschermde soorten bekend is, doch uiterlijk 2 weken van tevoren, te worden ingediend bij de Omgevingsdienst Brabant Noord</i>		
Retouradres	Omgevingsdienst Brabant Noord Email: info@odbn.nl	